

Čas přípravy
40 minut

Čas realizace
až 120 minut

Prostor
klubovna

Roční období
předjaří

Počet účastníků
družina

Věková kategorie
čte/piše

MRAVENEC – POZNÁVÁM

Obecný cíl: Rozvoj těchto kompetencí: k učení, ke komunikaci, pracovní.

Konkrétní cíl: Rozvoj smyslového poznávání a hmatových schopností, kontakt s různými materiály, popis pocitů z nich.

Motivace: U každého dítěte je potřeba rozvíjet jeho smyslové poznávání a hmatové schopnosti, dokáže se pak snadněji orientovat v okolním prostředí a trénuje si zároveň jemnou motoriku.

Legenda: Víte, děti, že některá zvířátka mají daleko lepší čich, chuť, zrak... (= smysly) než my, některá zase moc špatně vidí, ale přesto se bezvadně vyhnou nebezpečí...

My lidé se hodně řídíme zrakem, ale co kdyby nám oči chyběly?

Potřeby: K tomuto metodickému listu je pracovní list T7A.

Schůzka je náročnější na přípravu pomůcek, organizaci a počet osob – vedoucích jednotlivých her, které mohou probíhat současně (3–4 + 1 koordinátor). Není-li to možné, využijeme podle uvážení jen některou část programu, případně jinou hru.

Vzhledem k tomu, že je potřeb větší množství, doporučujeme napsat si jejich seznam a rozdělit si, kdo a co může přinést. Některé drobnosti mohou přinést i děti, ale lépe již na předchozí schůzku, abychom chybějící věci ještě mohli doplnit.

Např. malé ústřížky látek a vlny, skleněné korálky, kovové matičky nebo podložky, kousek dřevěné dýhy, igelitu, mikrotenu, klacík, špejle, sirky, alobal, drátek, vlasec, střípky starého květináče, papír: průklepový, pauzovací, barevný, lepicí, balicí, dárkový s potiskem, novinový, karton, toaletní, kopírák, ubrousek, voskový pohárek, čtvrtka, ručně vyrobený obal na vajíčka, lepidlo, malé igelitové pytlíčky, sešivačka, široká průhledná lepicí páska, tvrdé kartony nebo novinový papír na podložení + jedna hotová stránka pracovního listu dětem na ukázkou.

Provedení: Na předchozí schůzce:

Nebo lépe na dvou předcházejících této (kdyby zapoměly)... ukázat dětem volná políčka na pracovním listu a požádat je, aby na příště přinesly:

- Holky – malé ústřížky látek a vlny, případně skleněné korálky – má někdo?
- Kluci – kovové matičky nebo podložky, kousek dřevěné dýhy – má někdo?

Každý vždy pár kousků, aby bylo i pro ostatní.

Příště si přinesené drobnosti nalepíme, nebo vložíme do malého pytlíčku a uschováme v boxu.

Metodická poznámka: Nespolehneme na děti a sami ještě přineseme drobnosti k nalepení. Druhákům lze zadat i samostatné zpracování doma, třeba s pomocí staršího sourozence. Je vhodné jim ale ukázat vzorovou ukázkou, jak by to mohlo vypadat, a rozdat malé pytlíčky. V tomto případě je vhodné na následující schůzce uspořádat výstavu a soutěž o nejhezčí stranu pracovního listu, případně vyhodnocení a předání samolepek.

Zahájení schůzky:

Hra: Proměny papírové koule

Sesedneme se na židlích nebo na zemi na polštářkách do kroužku. Vedoucí hry zmuchlá papírovou kouli a předá ji vedle sedícímu hráči – ale tak, jako by to byla hrouda z kamene. Jako ke kameni se k ní chovají i ostatní hráči, až doputuje zpět k vedoucímu. V dalším kole si ji předávají, jako by byla například jablkem, ze kterého kouká červ, horkým bramborem, koblihou s jahodovou marmeládou, mýdlovou bublinou, ježkem stočeným do klubička, sněhovou koulí...

Obměny: Můžeme hrát i s pěnovým nebo hadrovým míčkem či zcela bez pomůcek.

Metodická poznámka: V závěru hry si krátce popovídáme – co bylo jednoduché předvést, co těžké, který z předváděných předmětů mi byl příjemný, který naopak ne, který bych chtěl...

Hlavní blok: Klíče k jaru

Pomůcky: 7 klíčů, nádoby s různým materiálem – písek, kamínky, hlína, kuličky, keramzit (hrudky lehčené vypálené keramické hmoty – používá se v hydroponii = pěstování květin ve vodním roztoku), fazole, tráva, listí, šišky, kaštiny, piliny, mouka, zmuchlané novinové kuličky, zmuchlané kuličky z alobalu, kousky látky, voda různé teploty, šátek na zavázání očí atd.

Legenda: Paní Zima zamyká přírodu na sedm klíčů (i méně, legendu můžete upravit). Jenom ti, kteří najdou všechny klíče, mohou ve svém kraji otevřít jaro ve správný čas...

Do jiné místnosti nebo za zástěnou připravíme větší nádoby (hrnce, kotlíky) naplněné vodou, pilinami apod. Na dno některých ukryjeme klíč. Hráči po jednom vcházejí do místnosti a určenou dobu (např. 1 minutu) mohou hledat klíče – buď popořádku, nebo náhodně v nádobách. Když klíč najdou, ukážou ho vedoucímu a nechají na místě. Dalším soutěžícím pak nesmějí napovídat, ani je plést.

Obměny: Lze hrát i se zavázanýma očima, bez časového limitu. Hráč se zároveň snaží uhádnout, do jakého materiálu má ponořené ruce. V některé nádobě může být i více klíčů.

Jeden z klíčů může patřit k visacímu zámku. Vítěz s nejlepším časem jej smí otevřít a tak se dostat k ukrytému pokladu – např. semena slunečnic k zasetí.

Metodická poznámka: V závěru hry si popovídáme – který materiál byl příjemný, který ne, který byl lehce k poznání, co bylo těžké, se kterým mi pomohla jeho vůně, zvuk, který vydával... Je mezi námi někdo, kdo poznal všechny materiály?

!!! Tato hra je zajímavá, ale při větším počtu dětí by mohla být zdoluhavá. Proto doporučujeme děti rozdělit do tří skupin, které se postupně vystřídají. V čase, kdy by děti čekaly na ostatní, přejde skupinka k dalšímu z instruktorů a postupně si zahraje dvě úvodní hry. Přechod skupinek organizuje vedoucí. Délka hry se tak sníží, skupiny se mohou střídat cca po 10–12 minutách.

Vzhledem k tomu, že je lepší, když do místnosti vstupují děti po jednom, je možné, aby si ostatní členové skupinky zatím třeba „zkrášlovali“ barvičkami pracovní listy (nápisy, obrázky, rámečky), aby je na „výstavu“ měli co nejhezčí.

Pracovní list: Poznávám**Úkoly:**

1. Podívej se kolem sebe, najdi a nalep drobné ukázky materiálů.
2. Popelnice vybarvi správnou barvou. Víš, do jaké popelnice co patří? Roztříd.

Zábavná část: Ze dřeva se vyrábí

Vedoucí hry říká rychle za sebou jména různých předmětů. Je-li předmět opravdu vyrobený ze dřeva, děti zvednou ruce nad hlavu, není-li, musí ruce zůstat dole. Za omyl – trestný bod. Pozor, soustředte se! Ti, kdo mají nejméně trestných bodů, vyhrávají „velikánánskou“ odměnu! (např. lentilku)

Obměny: Jmenujeme výrobky z textilu, kovu, papíru (o tom níže).

V závěru si můžeme prohlédnout pár přinesených předmětů z jmenovaného materiálu.

Námět na rozšíření: Jsem z papíru

Metodická poznámka: Papír je klasický materiál, velmi vhodný k práci s touto věkovou kategorií. Uvědomili jste si někdy, kolik má podob a kde všude nám slouží? Přineste dětem ukázat některé z jeho různých „převleků“, např.:

Pomůcky: Papír průklepový, pauzovací, barevný, lepicí, balicí, dárkový s potiskem, novinový, karton, toaletní, kopírák, ubrousek, voskový pohárek, čtvrtka, ručně vyrobený, obal na vajíčka, apod. a případně i některé výrobky z nich.

Můžeme si je společně prohlédnout, ale nejprve si zahrajeme:

Děti rozdělíme do dvou i více družstev, která na střídačku jmenují různé výrobky z papíru. Jsem sešit, jsem krabice, jsem časopis... Předměty se nesmějí opakovat. Které družstvo už neví, vypadává. Vítězí družstvo, které jmenovalo nejvíc předmětů.

Obměny: Jsem z kovu, plastu...

Tento metodický list pomáhá naplňovat Ideál Pionýra: Příroda – Pionýr chrání přírodu a život na Zemi.

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

Pozor na hyperaktivní děti – klást důraz na klidné a jasně dané přecházení mezi jednotlivými hrami. Také je potřeba zajistit klid a pomoc při nalepování ukázek materiálů do zápisníků dětem s poruchami jemné motoriky.

Hry na logické myšlení nechte hrát intaktní jedince ve dvojici či ve skupince. Pokud však víte, že dítě v něčem vyniká, dejte mu možnost prožít úspěch.

Pozor na:

Důraz zejména v první části, kdy jednotlivé skupinky dětí budou přecházet mezi organizátory her a při práci se zápisníkem – nalepování různých materiálů, při manipulaci se střípky květináče, sklíčky, nůžkami a lepidlem. Je třeba si uvědomit i skutečnost, že více instruktorů neznamená větší bezpečnost. Více činností znamená i větší „frmol“ a snadno by se mohlo přehlédnout nějaké nebezpečí. Vedoucí by proto měl zůstat jen koordinátorem v pozadí a „nad věcí“, garantem dodržování bezpečnosti. Je-li vedoucích více, určíme vždy jednoho, kdo za ni zodpovídá, kdo bude „tahat za provázky“.

Moje poznámky:

Moje poznámky: